

12 punkter til vurdering til når eleven skal hoppe over et trinn i skolen.

© Dr. Annette Heinbokel. Oversatt av Kari E. Kolberg for Krumelurebloggen.no og Lykkeligebarn.no med forfatterens tillatelse.

1. Elever som foreslås for denne type akselerasjon bør ha intellektuelle forutsetninger som ligger i øvre område sett i relasjon til den mottakende klassen/gruppen.
2. Dersom eleven på ett enkeltområde viser prestasjoner som ligger i nedre del av gjennomsnittet i mottakende gruppe, kan slike mangler overvinnes gjennom ekstra støtte. Dersom det imidlertid er slik at de intellektuelle ferdighetene kun vises i ett fag, vil fagakselerasjon (dvs. tilpasning i klasserommet eller hospitering på trinn over) eller berikende tiltak i/utenfor vanlig skoletid være å foretrekke
3. Lærere er ofte unødvendig pessimistiske når det gjelder sosioemosjonell modenhet hos eleven. Negativ atferd, som hos den evnerike eleven kommer som resultat av av utilfredshet med de faglige og sosiale betingelser han/hun møter i skolen, kan forveksles med umodenhet eller mistilpasning. Derfor bør man ved bedømming av sosio-emosjonell modenhet trekke inn foreldrene og en erfaren psykolog.
4. Elevene som skal hoppe over trinn bør ikke ha alvorlige emosjonelle eller sosiale problemer. I tillegg bør de vise evne til utholdenhet og høy motivasjon. Dersom det likevel er slik at problemer er et resultat av manglende tilpasset opplæring over tid, eller eventuelt at eleven mangler venner som han/hun er på likt nivå med (intellektuelt jevnbyrdige), kan slike problemer nettopp løses gjennom å hoppe over klassetrinn.

5. Fysisk størrelse hos eleven bør kun tas med i betraktningen dersom barnet er svært interessert i lagsport og det er aktuelt å delta i sportslige konkurranser senere.
6. Det bør så langt som overhode mulig sikres at eleven ikke presses til å hoppe over trinn. Foreldrene må være positive til å la sitt barn hoppe over trinn, men det er viktig at eleven også selv ønsker dette. I siste instans bør eleven selv få treffe beslutningen, også i barneskolen.
7. Mottakende lærer(e) må være positiv(e) til å ta imot eleven på sitt trinn, og må være beredt til å hjelpe eleven tilrette. Dersom lærerne er negative eller pessimistiske bør det overveies om tiltaket kan skyves ut i tid, om det kan finnes en parallell klasse/gruppe, eller om det er fornuftig å bytte skole
8. Når er det beste tidspunktet å hoppe over et trinn? Når det tydelig vises at eleven ikke blir utfordret faglig på trinn med jevnaldrende. Å forskyve tiltaket til et senere tidspunkt er demotiverende for eleven og vil kunne være ødeleggende for hans/hennes holdning til skole/medelever. Å utsette tiltaket vil snarere kunne forsterke skoletretthet.
9. Mottakende lærere(e) bør informeres godt om den nye elevens læringsbehov, både positive og negative. Men medelever, i enkelte tilfeller også foreldre(-kontakter) i den mottakende klassen bør informeres i forkant slik at den nye eleven blir akseptert.
10. Enhver akselerasjon bør gjennomføres med en prøvetid. En prøvetid på ca. 6 uker bør være tilstrekkelig. Eleven bør få vite at han/hun i prøvetiden kan be om å få komme tilbake til sin gamle klasse når som helst. I denne tiden bør det også være muligheter for rådgivning og møter, både for eleven og for mottakende lærer/lærerteam.

11. Man bør være oppmerksom på at man ikke knytter for store forventninger til akselerasjonstiltaket. Eleven må ikke få følelsen av at han/hun har sviktet dersom det viser seg at det ikke går så bra å flyttes opp trinn. Man må også være oppmerksom på at en del evnerike er så langt fremme i sin intellektuelle utvikling at de også *etter* å ha hoppet over ett trinn finner at undervisningen er på et for lavt nivå. For en del evnerike kan det være nødvendig å hoppe over flere trinn, eller å sette inn berikende tilbud i/ utenfor vanlig skoletid i tillegg.

12. Bestemmelsen om akselerasjon, det være seg om det gjelder å hoppe over trinn eller å hospitere på trinn over, må bygge på *fakta* og ikke *myter/tro*. Forskningslitteraturen viser at akselerasjon kan resultere i forbedret motivasjon og at det derigjennom forbedrer elevens skolemessige ytelse/resultater. Forskningen har derimot *ikke* avdekket generelle negative følger for elevens sosiale- eller emosjonelle utvikling. Dersom det dukker opp eventuelle tilvenningsproblemer er disse som regel små og av kort varighet. Dersom man derimot avslår å gjennomføre akselerasjon, til tross for at eleven ønsker det, kan dette medføre forverret arbeidsinnsats, apati, manglende motivasjon og mistilpasning.

(utarbeidet på bakgrunn av bl.a. Feldhusen et.al. 1986; Kraus 1986; Rimm 1992 a/b)

Litteraturhenvisninger

Feldhusen, John F. / Proctor, Theron B. / Black, Kathryn N. (1986). Guidelines for Grade Advancement of Precocious Children, in: Roeper Review, 9 (1), S. 25-27

Kraus, Josef (1986): Hochbegabte, in: Honal, W. H. (Hrsg.). Handbuch der Schulberatung, Moderne Verlagsgesellschaft, Landsberg/Lech, S. 1-23

Rimm, Sylvia B. / Lovance, Katherine J. (1992a): The Use of Subject and Grade Skipping for the Prevention and Reversal of Underachievement, in: Gifted Child Quarterly, 36 (2), S.

100-105

Rimm, Sylvia B. / Lovance, Katherine J. (1992b): How Acczeleration may Prevent Underachievement Syndrome, in: Gifted Child Today, 15 (2), S. 9-14

Auszug aus: Heinbokel, Annette (1996). Überspringen von Klassen. Münster, Lit Verlag S. 219/220